

Antanas Venclova

Lietuvos rašytojas, literatūros kritikas, vertėjas, tarybinis visuomenės ir politikos veikėjas. Gimė 1906-01-07 Trempiniuose, Liubavo valsčiuje (dab. Marijampolės apskritis). Mirė 1971-06-28 Vilniuje, palaidotas Antakalnio kapinėse.

1925 m. baigė Marijampolės valstybinę Rygiškių Jono gimnaziją, 1932 m. – Vytauto Didžiojo universitetą. 1930–1931 m. redagavo žurnalą „Trečias frontas“. 1933–1940 m. mokytojavo Kaune ir Klaipėdoje. Bendradarbiavo leidiniuose „Kultūra“, „Literatūra“, „Prošvaistė“. 1940 m. buvo vadinamojo Liaudies seimo atstovas (dalyvavo delegacijoje, vykusioje į TSRS dėl tariamo Lietuvos priėmimo į TSRS). 1940–1943 m. – LTSR švietimo liaudies komisaras. Kone svarbiausiais pirmųjų represijų taikiniai tapę mokytojai tuomet būriais ėjo pas A. Venclovą, prašydami juos išgelbėti arba bent jau palengvinti jų dalį, tačiau veltui – ministras aiškino niekuo negalįs padėti. 1941 m. išrenkamas TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatu (iki 1963 m.). 1941–1944 m. praleido Rusijoje, buvo karo korespondentas fronte ir gyveno Maskvoje.

1944–1946 m. – Kauno universiteto docentas. TSKP narys (nuo 1950), 1952–1964 m. – Lietuvos komunistų partijos centro komiteto narys, 1940–1947 m., 1955–1959 m. ir 1963–1971 m. – LTSR Aukščiausiosios Tarybos narys. 1954–1959 m. – LTSR rašytojų sąjungos valdybos pirmininkas. Rūpinosi lietuvių literatūros palikimo leidyba, socialistinio realizmo principų laikymusi lietuvių literatūroje. 1949–1971 m. – TSRS taikos gynimo komiteto narys. A. Venclova parašė LTSR valstybinio himno tekstą (1950), į lietuvių kalbą išvertė TSRS himną.

1949 m. išrinktas Lietuvos TSR mokslų akademijos nariu korespondentu.

Kūrinius pradėjo spausdinti 1924 metais. Svarbiausi veikalai: eilėraščių rinkiniai „Sutemų skersgatviuos“ (1926), „Obelis kur augalota“ (1945), „Vakarinė žvaigždė“ (1971), romanas „Draugystė“ (1936), apsakymų rinkinys „Naktis“ (1939), atsiminimų knygos „Pavasario upė“ (1964), „Jaunystės atradimas“ (1966), „Vidurdienio vėtra“ (1969). 2009 m. pasirodė eilėraščių rinktinė „Erškėtis“. Išvertė A. Puškino „Eugenijų Oneginą“, „Varinį raitelį“, M. Lermontovo, T. Ševčenkos, G. de Maupassanto, B. Kellermano, Ch. Dickenso, M. Gorkio, Sofoklio ir kitų autorių kūrinių.

1960 m. apdovanotas LTSR valstybine premija, 1965 m. jam buvo suteiktas Lietuvos TSR liaudies rašytojo garbės vardas.

Parengė

LMA Organizacinio skyriaus vyriausioji specialistė
Valerija Paškauskienė

Naudoti šaltiniai:

LMA archyvas, asmens byla.

Nuotrauka iš Klaipėdos I. Simonaitytės bibliotekos fondo, autorius Bernardas Aleknavičius.

Mitaitė, Donata. Antanas Venclova. Visuotinė lietuvių enciklopedija.

<https://www.vilniausmuziejai.lt/venclova/datos.htm>